

375425 - Havalı Tüfeklerle Avlanmanın Hükmü

Soru

Kırsal bir bölgede yaşıyorum ve helal et bulamıyorum, bu yüzden ava çıkmaya karar verdim ama komşuları gürültülü bir ateşli silahla rahatsız etmek istemiyorum. Dolayısıyla havalı tüfek kullanmak istiyorum. Çünkü havalı tüfekler; bıldırcın, sincap, güvercin ve tavşan gibi küçük hayvanları avlamak için kullanılıyor. Mermiler bilye şeklinde olduğuna göre bu tür silahlarla avlanmak caiz midir?

Detaylı cevap

Av aleti, eti kesecek veya yırtacak şekilde yaralayarak etkili olmalıdır.

Havalı tüfekten çıkan bu mermiler vücuda saplanıp deldiği için bunlarla avlanmak geçerlidir.

(el Mevsua el Fıkhiye 28/133)

Av aletinde bulunması gereken özellikleri şu şekilde özetleyebiliriz:

Birincisi:

Av aleti, eti kesecek veya yırtacak şekilde yaralayarak etkili olmalıdır. Aksi takdirde kesim olmazsa helal olmaz. Ava vurulacak şeyin demir olması şart değildir, keskin olan her türlü aletle avlanmak caizdir. Cisme girecek demir, sivri ahşap, taş vb. maddelerle avlanmak geçerlidir.

İkincisi:

Keskin tarafıyla av hayvanına vurup onu yaralamak ve bu yaradan dolayı ölümün gerçekleşmesi, aksi halde onu yemek caiz değildir; çünkü hayvan, av aletinin yatay tarafıyla veya ağırlığıyla ölürse “darbe sonucu ölmüş” hükmünde olur. Zira yüce Allah şöyle dedi: “Ölmüş hayvan, kan, domuz eti, Allah’tan başkası adına boğazlanan, (henüz canı

çıkılmamış iken) kestikleriniz hariç; boğulmuş, **darbe sonucu ölmüş**, yüksekten düşerek ölmüş, boynuzlanarak ölmüş ve yırtıcı hayvan tarafından parçalanmış hayvanlar ile dikili taşlar üzerinde boğazlanan hayvanlar, bir de fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı.” (Maide 3)

Adiy b. Hâtim -radiyallahu anh-'tan rivayet edildiğine göre o, şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e dedim ki: Ey Allah'ın Rasûlü! Ben, avda, mi'rad (denilen enlice ve uzunca sivri demir bulunan) ok ile atış yapıyor ve isabet ettiriyorum dedim. O (Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-): “Mi'rad ile atış yapıp da (avı) delerse yiyebilirsin. Şayet enli tarafı ile ona isabet ederse ondan yeme.” buyurdu. (Muslim) başka bir rivayette: “Attığında besmele çek şayet delerse ye, delmezse yeme, av aletinin eniyle vurduğunu ancak kesersen yiyebilirsin, bilye ile vurduğunu da ancak kesersen yiyebilirsin.”

Rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem sapanla taş atmayı yasakladı ve “Şüphesiz bu fiske taşı ne bir av avlar ne de düşmanı yaralayıp öldürür lâkin bu taş diş kırar, göz çıkarır” buyurdu. (Buhari, Muslim)

Çamurdan yapılan bilye ile ölen hayvanı yemek caiz değildir. Çünkü bu bilye ağırlığıyla öldürmüş sayılır.

El Becirmi şöyle dedi: Abdusselam bilye ile avlanmanın haram olduğuna fetva vermiş. Ancak Nevevi bilye ile avlanmayı caiz görmüş. Bazı alimler, bilyenin caizliğini kaz gibi hayvanların bununla ölmemesi şartına bağlarlar. Şayet serçe gibi kuşlar bununla ölüyorsa yemesi haram olur. Aynı şekilde şayet bilye kuşun kafasını uçursa bile haram olur.

Tüm bunlar ateşleme olmaksızın çamur veya kurşundan yapılan bilyeler için geçerlidir. Ancak demirden yapılan ateşlemeyle atılan bilyeler hususunda fıkıh alimleri ihtilaf etmişlerdir:

Hanefi ve Şafii mezhebine göre haramdır. Maliki mezhebinden el Derdir caiz olduğuna dair görüş bildirmiş ve şöyle demiştir: Kurşun ile vurulan av yenir çünkü normal aletlerden daha güçlüdür. El Dasuki şöyle dedi: Kurşun bilye ile ilgili geçmiş alimlerin bir görüşü yoktur. Çünkü barut gücüyle atışlar sekizinci yüzyılın ortalarında başlamıştır.

Sonradan gelen alimler de bu konuda ihtilaf etmiştir, bazıları bunu çamur bilye üzerine kıyas yaparak caiz görmezler. Diğer alimler ise bunu caiz görürler zira çok hızlı ve etkili olması hayvanı kesme amacına uygundur. Çamur bilyeye kıyas yapmak da yanlıştır. Zira kurşun bilyeler vücudu deler ve yaralar ancak çamur bilyeler ise sadece çarpar ve kırar. Daha fazla bilgi için □**121239**) nolu sorunun cevabına bakınız.

Güvercin ve tavşan gibi küçük hayvanların avında kurşun bilye ile havalı tüfek arasında fark yoktur.

En iyisini Allah bilir.